1850. N°. 30.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 11 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 Maart.

Heden aanvaardde Dr. R. P. A. Dozy, de betrekking van Buitengewoon Hoogleeraar in de Bespiegelende Wijsbegeerte en Letteren alhier, met het houden eener Redevoering in het groote Auditorium, in de Nederduitsche taal; *Over den gunstigen invloed dien de Omwentelingen in Frankrijk sedert 1789 hebben uitgeoefend op de Studie der Middeleeuwsche Geschiedenis.*

— In onze vorige hebben wij melding gemaakt van eene behendige zakkenrolderij, die in den spoorwagen van Amsterdam naar 's Hage, ten nadeele van sommige dames, heeft plaats gehad. Men heeft te 's Hage het oog gehouden op drie zoogenaamde Engelsche Heeren, die juist hun intrek hadden genomen in een der grootste Hôtels, en hen verdacht van diefstal, dien zij alhier hebben begaan, eergisteren in hechtenis genomen. De opgemelde Dames zijn tevens door de politie uitgenoodigd, hare namen en woonplaatsen op te geven, ten einde spoediger tot de ontdekking van het misdrijf te geraken.

— Uit eene vergelijking van den staat der bevolking van ons Rijk in 1839 en in 1849 blijkt, dat de bevolking in eerstgenoemd jaar bedroeg 2,663,731 zielen, in laatstgenoemd 2,849,746 en dus in die 10 jaren met 186,015 zielen is toegenomen.

— Ds. D. van Velden, beroepen Predikant aan de Kaap, en de onderwijzers P. W. van der Meer, J. Groenendaal, D. Vermooten en W. J. Crossleij, voor eenigen tijd uit Nederland naar de Kaap vertrokken, zijn aldaar behouden aangekomen.

— Te Leeuwarden is dezer dagen in eene der kerken, bij de collecte voor de diaconie-armen, ontvangen eene oude Russische obligatie van *f* 1000.

's GRAVENHAGE, 9 Maart.

Z. M. heeft aan den zich hier te lande bevindenden Colonel titulair Sous Chef van den Generalen Staf van het Indische leger, P. van Swieten, een eervol ontslag uit de dienst verleend, onder toekenning van pensioen.

— Naar men verneemt wordt Z. K. H. de Kroonprins van Zweden en Noorwegen tegen den 10den April aanstaande in deze residentie verwacht. Men verzekert, dat Z. K. H. zich met het Koninklijk gezin na Paschen naar Amsterdam zal begeven.

— Gisteren is, van zijne zending van Z. M. den Koning naar het Hof van Zweden en Noorwegen, in deze residentie teruggekeerd, de Graaf van Lynden, Opperstalmeester van Z. M. HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik hebben den Graaf gisteren ten gehoore ontvangen.

— In het Hotel de Gouden Leeuw is aangekomen, de Graaf van Ranzow, van Arnhem, die met eene zending naar Madrid belast geweest en van daar teruggekeerd is. De Koning heeft heden morgen dien Heer in een bijzonder gehoor ontvangen.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft beslist, dat de eigenaren van heerlijkheden niet meer geregtigd zijn om eenige recognitie te heffen voor het doen van voordragt of aanstelling tot openbare betrekkingen, onderanderen bedoeld bij art. 13 van het reglement op het bestuur ten platten lande. De bepaling der 1ste alinea van het 4de der additionele artikelen van de Grondwet: »De heerlijke regten, betreffende voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen zijn afgeschaft," is stellig en onvoorwaardelijk en moet dus gelden voor verbod, om die regten te erkennen of te laten gelden. Vermits alzoo de oorzaak der bedoelde recognitiën is komen te vervallen, moeten deze ook ophouden.

— De Minister van Justitie zal Dingsdag geen gehoor verleenen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 7 Maart.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het geheel van het wets-ontwerp betrekkelijk de brievenposterij.

De Heer Storm moet zich verzetten tegen de uitsluitende bevoegdheid van den Staat om zich met het brievenvervoer te belasten. Hij is overtuigd, dat de schatkist, door dat vervoer aan particulieren vrij te laten, geene schade zal lijden, maar dat eene verbeterde inrigting der brievenposterij, den Staat meer voordeelen zal aanbieden. Hij zal zich dus tegen art. 1, waarin het beginsel der wet is opgenomen, verklaren, doch zal zijne stem ten aanzien der geheele voordragt voorbehouden, indien het stelsel onverhoopt mogt worden aangenomen.

De Heer Godefroi is niet teruggebragt van zijne overtuiging, dat het stelsel van Staats-monopolie, mits tegenover voldoende waarborgen, het éénige stelsel is, waarop het brievenvervoer behoorlijk kan geschieden. Maar Spr. heeft nog een ander punt in het midden te brengen. Gisteren is door verscheidene leden aanbevolen het aannemen eener uniform-tax van 10 cents. Dat stelsel geldt in Frankrijk sedert 1 Januarij 1849, doch bij eene vermeerdering van 38 millioen brieven was de opbrengst 11 millioen minder dan in 1848, zoodat de Regering het noodzakelijk achtte van het stelsel eener uniform-tax terug te komen.

De Heer Verwey-Mejan schaart zich onder hen, die in het algemeen een gunstig oordeel over deze wet hebben uitgedrukt. Hij brengt hulde aan de bewerking dezer wet en dankt den Minister voor de inlichtingen, die aan de vergadering daarover zijn gegeven. Hij zal het wets-ontwerp uit een tweeledig oogpunt beschouwen. Vooreerst over het standpunt, waarop men zich thans bevindt, en de gevolgen, die uit eene verwerping der voordragt zullen ontstaan. Ten tweede zal hij de voordeelen aanwijzen, die uit eene aanneming zullen voortvloeijen.

Ad 1um. Het standpunt, waarop men zich ten deze alsnog bevindt, is eene staat van wetteloosheid van willekeur. Men zal dus, bij eene verwerping der voordragt, voortleven onder dien bajert van verouderde, afgeschafte of niet meer toepasselijke wetten van keizerlijken en anderen oorsprong, welke allen weder in het leven zullen teruggeroepen worden.

Ad 2um. Welke zijn echter de gevolgen eener aanneming. Dan zal men, in de eerste plaats, hebben een punt van uitgang voor volgende verbeteringen en zich dus op een oneindig beter standpunt bevinden dan thans. Het Ministerie heeft ook de deur niet gesloten voor nadere verbeteringen.

De Heer Duymaer van Twist vraagt eerst naar de beloofde organieke wetten (zie ons vorig nommer). En nu tot het in behandeling zijnde onderwerp overgaande, verklaart hij dat, indien hij niet beter mogt ingelicht werden, hij tot zijn leedwezen tegen het ontwerp zal moeten stemmen. Bij die voordragt komen, zegt hij, *twee* belangen in aanmerking: 1°. dat nopens de schatkist; 2°. dat nopens de ingezetenen. — Wat het *eerste* betreft, daaromtrent heeft zich de Minister op het goede standpunt geplaatst. Maar wat nu aangaat het *tweede* belang, vrije mededinging, dat is, volgens Spr., niet genoeg bij de voordragt op het oog gehouden. Spr. wil waarborgen bij de wet, dat de ingezetenen tegen betaling hunne brieven kunnen vervoerd krijgen. Dit nu echter bestaat niet genoegzaam bij de voordragt. Voorzeker zijn de bepalingen daaromtrent moeijelijk te maken, maar volgens de bepalingen der voordragt, zal zich niemand met de overbrenging van brieven mogen belasten op wegen, of inrigtingen waar een brievenpost bestaat, of maar op eenigerhande wijze door of namens de administratie gelegenheid tot het verzenden of ontvangen van brieven gegeven wordt. Maar, wanneer nu de administratie goedvindt op zekere plaatsen slechts eenmaal 's weeks gelegenheid tot brievenvervoer te geven, dan zou de vervoer gedurende de andere dagen mede verboden zijn. Er zijn dus geene waarborgen genoeg bij de wet.

Z. Exc. de Minister van Binnenl. Zaken beantwoordt den laatsten spr., voor zoo ver betreft de door hem gevraagde inlichtingen betrekkelijk de organieke wetten. Hetgeen door dat geachte lid, zegt Z. Exc., is aangevoerd, behoort in een' engeren zin niet tot de orde van discussie, maar in een' ruimeren zin is het goed dat deze zaak tot afdoening kome. — Ten aanzien nu van het door den Spr. behandelde onderwerp kan de Minister verklaren dat niemand haastiger is dan hij. Het zou hem onaangenaam zijn, wanneer hij in iets het verlangen der Kamer zou te leur stellen. Het zou hem bovenal onaangenaam zijn, wanneer hij het ongeduld niet alleen der Kamer, maar ook van de Natie omtrent dit punt zou teleurstellen of teleurgesteld hebben. Zoo er eenige teleurstelling moge ondervonden zijn in de Kamer of daar buiten, dan zou de Minister kunnen antwoorden, dat hij die in de eerste plaats heeft ondervonden, en het is hem aangenaam door het aangevoerde van den vorigen Spr. aanleiding te vinden, aan de Kamer den loop der zaken te kunnen blootleggen. Toen de Minister zijn' werkkring aanvaardde, had hij zich voorgesteld, en ieder op zijn standpunt zou zulks evenzeer gedaan hebben, dat hij *twee* maanden zou behoeven, om eenigermate te huis te worden in den dagelijkschen gang van het bestuur, dat toch geen enkel oogenblik kon stilstaan. De Minister had voorts gedacht, dat hij daarna terstond en onmiddellijk zich

meê de organieke wetten zou kunnen bezig houden. Toen echter heeft hij groote teleurstelling ondervonden door eene ziekte gedurende zes weken, die hem belet hebben, niet in het beheer van het dagelijksch werk, maar in de behandeling der andere, groote en belangrijke onderwerpen, welke meer inspanning van den geest vereischen. — Wanneer men nu in aanmerking neemt den tijd, dien de Minister behoefde om vertrouwd te worden met den gewonen gang van zaken, en de ramp, welke hem getroffen heeft, de ongesteldheid welke hem *zes* weken ontnam, en wanneer men daarbij let dat, ten gevolge der bestaande inrigting van het bestuur, vooral bij dergelijke werkzaamheden als de voorbereiding tot de organieke wetgeving vordert, men niet altoos die ondersteuning ondervindt, welke een Minister mogt verwachten, zoodat men: tot voorbereiding van dergelijke werkzaamheden, langzamerhand andere organen zal moeten trachten te scheppen, — dan zal men moeten erkennen, dat zoo iemand teleurstelling heeft ondervonden, hij, Minister, die in de eerste plaats moet zijn. — En nu zal ZExc. zeggen wat er tot nu toe geschied is en hetgeen er volgen zal, zonder met juistheid het tijdstip, waarop de organieke wetten zullen worden aangeboden, te kunnen opgeven. — De ontwerpen nopens het kiesregt en de provinciaal- en gemeente-verkiezingen hangen als het ware te zamen, en hebben denzelfden census tot basis. Als voorbereidende maatregel zijn er bij Koninklijk Besluit *vier* commissiën benoemd, waarvan twee hare werkzaamheden hebben afgehandeld; terwijl van twee andere het antwoord nog verwacht wordt. Dit ligt niet aan den Minister. Brieven van rappel, zoo als men die zaken noemt, laat hij genoeg schrijven. De Minister kan haar niet dwingen, maar men moet ook niet vergeten dat de werkzaamheden der commissiën geene mechanische zijn. De Minister zal hierbij ook niet toepassen, dat men hier te lande niet gewoon is snel te werken. — Nu hoopt hij echter stellig te weeg te zullen brengen, dat de bestaande Provinc. Staten dezen zomer niet op nieuw zullen behoeven te vergaderen. Hij hoopt, de provinciale en de kieswet te gelijk te zullen aanbieden, en dit zoo tijdig, dat zal kunnen voorkomen worden hetgeen voorleden jaar is geschied. Hij kan echter niet met juistheid het tijdstip der aanbieding bepalen, zoo lang niet alle commissiën zullen geantwoord hebben. De Vergadering der algemeene commissie hangt van den Minister af. Deze zal spoedig plaats hebben. Maar wat verder den loop van het onderzoek, b. v. van den Raad van State, betreft, men gevoelt dat geen Minister in staat is, bij voorbaat deswege iets op te geven en dus het juiste tijdstip der aanbieding te bepalen. Maar het stellig voornemen en de verwachting des Ministers is, zoo tijdig aan de Kamer de provinciale- en de kieswet aan te bieden, dat, na de aanneming, men reeds dezen zomer eene nieuwe provinciale Vertegenwoordiging kan hebben.

De Heer Donker Curtius heeft met genoegen door den Minister hooren uiteenzetten, hoe vele moeijelijkheden in de daarstelling van wetten een Ministerie ondervindt. Het is Spr. aangenaam, dit gehoord te hebben uit den mond van den tegenwoordigen Minister van Binnenl. Zaken. Hij hoopt dat de Kamer thans deze denkbeelden meer zal kunnen beamen dan vroeger. Maar Spr. heeft het woord gevraagd, omdat de Kamer uit zijn stilzwijgen niet zou afleiden, dat hij den weg, door den Minister van Binnenl. Zaken ingeslagen, nopens de zamenstelling der kieswetten, zou goedkeuren. Waarlijk de ingeslagen weg is op verre na niet de kortste; en spr. wenscht ten deze geheel ongeprajudicieerd te blijven.

De Minister doet opmerken, dat men het eerste gedeelte van hetgeen door den vorigen spr. is gezegd, zou kunnen opvatten in dien zin, alsof hij, Minister, de billijkheid, welke hij verlangt, niet aan een vorig Gouvernement zou hebben verleend. Z. Exc. moet hierop antwoorden, dat uit zijn mond nimmer een aandrang is geschied op eene spoedige indiening van wetten. Hij heeft zich wel uitgelaten over het niet voldoende, over het niet volledige der wetten, niet over het tijdstip der aanbieding. — En wat betreft den nopens de kieswetten gevolgden weg, de discussie daarover komt eigenlijk thans niet te pas, maar wel na de aanbieding der voordragt. Maar het lid uit Almelo heeft gezegd, dat de gevolgde weg niet de kortste is. Doch de Minister heeft gemeend niet den kortsten te moeten bewandelen, wanneer de langere beter is. De Kamer kan niet verlangen, dat de wetten zoo worden zamengesteld, dat, om ze in korteren tijd af te werken, de goede zamenstelling er onder leed. Men heeft gemeend alles te doen wat men kon, om tot eenen eenigzins vasten en redelijken grondslag voor de uitoefening van het kiesregt te komen. Men heeft daartoe den weg ingeslagen, gelijk dit bij het besluit, houdende benoeming der commissiën, is geschied. De uitkomst zal, de Minister hoopt dit, de goedkeuring der Kamer wegdragen.

De beraadslagingen over de brievenposterij worden voortgezet.

De Heer van der Linden acht het beginsel van uitsluitend brieven-vervoer van den Staat, voor verkeerd, en meent dat bij eene verwerping der voordragt, het publiek geen der voordeelen verliezen zal, die het bezit.

De Heer van Randwyck is overtuigd, dat de natie een groot belang heeft bij eene goede inrigting van het postwezen en dat deze niet mogelijk is bij het heerschen van te groote concurrentie. Maar nu moet de Staat ook zorgen dat de posterij in alle rigtingen voorzie en dat zij zich niet bepale tot die streken, waar het vervoer zonder schade geschieden kan. De provinciale fondsen in vier gewesten betalen *f* 11,175, om in de gebrekkige wijze van de dienst der post te voorzien. Dit is noch billijk, noch geoorloofd. Hij wenscht alzoo van den Minister te vernemen, 1°. of de Regering van oordeel blijft, dat het grootste offer, dat de administratie kan dragen, daarin bestaat dat zij die wegen of rigtingen opent, waarop het vervoer van brieven geen schade zal te weeg brengen, en 2°. of de Staat voor zijne rekening nemen zal de uitgaven, die nu ten behoeve der posterij door de provinciën worden gedragen?

De Heer Dullert verlangt: 1°. dat de tegenwoordige maatregel een overgang zij tot de vaststelling van een uniform-tax, en 2°. dat de wet na zekeren tijd aan eene herziening worde onderworpen; wordt daaraan voldaan, dan zal hij stemmen voor het beginsel der voordragt.

De Heer de Man meent, dat men niet vooraf moet bepalen, dat men het ontwerp niet zal aannemen, omdat men het beginsel afkeurt, ook al mogt het door amendementen aanmerkelijk verbeterd worden. Het is wenschelijk, dat men de handen ineen sla, om de wet zoo goed mogelijk te maken.

De Heer Poortman verklaart zich tegen het ontwerp. Hij vat niet hoe zonder de uitsluitende bevoegdheid van den Staat, tot het vervoer van brieven, geene verbeteringen in het Postwezen zouden kunnen worden ingevoerd.

De Heer Moraaz zal indien de grondslag van het ontwerp mogt worden aangenomen, gaarne medewerken, om daarin die wijzigingen aan te nemen, die tot verbetering kunnen strekken. Hij behoudt zich echter steeds voor ten slotte het geheele ontwerp af te stemmen.

De Heer de Fremery verklaart zich mede ten voordeele van den uniform-tax en gelooft, dat wanneer men aanneemt, dat er bij toenemend brievenvervoer, 30 à 35 millioen brieven jaarlijks zullen moeten vervoerd worden, een uniform-tax van 5 centen zou kunnen worden ingevoerd, zonder dat de belangen der schatkist daardoor in het minst zouden worden benadeeld.

De Minister van Finantiën verdedigt de wet breedvoerig tegen de gemaakte bedenkingen. Hij herinnert nogmaals dat een inkomen van 13 ton voor de schatkist niet ligtvaardig mag worden prijs gegeven. Die weg werd aangewezen. Men heeft gevraagd: Waarom niet begonnen met de verbetering der administratie en daarna eene wet ingediend? Z. Exc. wenschte zoodanig te hebben kunnen handelen, maar verbeteringen kunnen niet ingevoerd worden, dan ten koste van geldelijke opofferingen en daartoe was men niet in staat.

Verder verdedigt de Minister het uitsluitend brievenvoer van staatswege, en wat de waarborgen betreft voor het gerief der ingezetenen, dat verlangen is niet onbillijk, maar kan alligt in 't ongerijmde overdreven worden, zoo als de Minister in bijzonderheden aantoont. Verder zet hij nog nader de zwarigheden tegen de postzegels en van de gelijken port uit een, en beantwoordt ten slotte eenige bepaaldelijk aan hem gerigte vragen:

1°. Het antwoord aan den Heer Fokker, met betrekking tot de Telegraphen, moet hij schuldig blijven, want hij zou tot volledige beantwoording in overleg dienen te treden met den Minister van Binnenl. Zaken tot wiens departement deze zaak behoort. Z. Exc. wil evenwel erkennen, dat de uitvoering van dat besluit tot moeijelijkheden aanleiding zou kunnen geven.

2°. Aan den Heer Dullert, *a.* deze wet is niet anders dan een overgangsmaatregel tot het uniform-port, en *b.* heeft geen bezwaar in eene bepaling dat de tegenwoordige wet binnen een zeker aantal jaren aan eene herziening zal worden onderworpen.

3°. Aan den Heer van Randwyck, *a.* de regel is en blijft dat er zoo veel mogelijk gezorgd zal worden, dat er in alle rigtingen vervoermiddelen zullen aanwezig zijn, doch de beslissing in hoe ver de opoffering daartoe geëvenredigd zijn aan het belang der ingezetenen, deze bestaat uit den aard der zaak te verblijven bij de administratie, daar sommige plaatsen zóó weinig brievenvervoer opleveren, dat daaromtrent niet altijd de regel zal kunnen gelden; en ad *b.* als deze wet zal zijn ingevoerd, zullen de gelden tot dus ver uit de provinciale kassen als bekostiging van brievenvervoer bijgedragen, komen ten laste der algemeene schatkist.

De Heer Groen van Prinsterer raadt nog de aanneming der wet aan en komt daarna tot het gesprokene op heden morgen, door den Minister van Binnenl. Zaken. De Minister heeft vooreerst gewezen op zijne ongesteldheid gedurende zes weken; heeft wijders gezegd, dat hij zich moest vertrouwd maken met den gang van het bestuur; dat er organen noodig waren voor de bearbeiding van organieke wetten en dat men in Nederland niet gewoon was snel te werken. Maar, vraagt Spr., wist men dat dan niet, toen men het vijfde add. artikel maakte? En nu heeft de Minister als zijne meening opgegeven, dat dezen zomer reeds de nieuwe Prov. Staten zitting zullen kunnen nemen, omdat de Minister in de verwachting verkeerde, dat vóór dien tijd de provinciale en kieswet zouden kunnen zijn vastgesteld. Maar Spr. durft voor zich wel eene weddingschap aangaan voor het tegendeel, en dat wel degelijk de oude Prov. Staten ook dit jaar nog zullen optreden. De Minister heeft ook gezegd, in antwoord op het lid uit Almelo, dat hij nooit zou hebben aangedrongen op spoedige aanbieding van wetten. Nu begrijpt Spr., dat de Minister nooit kan hebben aangedrongen op onbehoorlijke overhaasting; maar hij meent zich toch te herinneren, dat hij niet afkeerig was van de aanbeveling tot betamelijken spoed. Waarom heeft de Minister enkel gewezen op de kieswet en op de provinciale wet? — Spr. wil hier nu nog niet eens wijzen op de lange lijst van organieke wetten, die als het uitvloeisel der gewijzigde Grondwet vaststelling vorderen, maar neemt alleen ter hand het 5de add. art. der Grondwet. Daarbij is niet alleen sprake van de provinciale en kieswet, maar van nog vele andere organieke wetten, die dadelijke afdoening vorderen, als: de Ministeriële verantwoordelijkheid, het onderwijs, de regterlijke organisatie, het armwezen, het regt van vereeniging en vergadering, en waarbij nog gevoegd kunnen worden de niet onbelangrijke voordragten op het regentschap en de voogdij. En nu vraagt hij, of de mededeeling van den Minister van Binnenl. Zaken ons veel verder heeft gebragt of eenige meerdere hoop gegeven heeft op de vaststelling der organieke wetten, waaraan zoo groote behoefte bestaat?

Spr. eindigt met een woord van deelneming te uiten over den toestand van het ministerie. Hij ziet die organieke wetten nog zoo spoedig niet aangeboden, men blijft nog in dien wachtenden toestand, uitgedrukt door de ver-

maning: wacht op mijne daden. En nu geeft hij in bedenking — en dat is het bewijs van zijne deelneming — om de onderwerpelijke wet van verbetering aan te nemen, daar het schijnt, dat eene slepende ziekte ligt tot verval van krachten of tot een toeval zou kunnen geraken. Stel u nu voor een Ministerie in een stervenden toestand, dat zegt: wacht mijne daden af. Hij eindigt met een woord tot opbeuring voor allen. Dit Ministerie is geboren op 1 November; het had te strijden met het barre saizoen. Men kan zich dus vleijen met eene betere toekomst. Men kan hopen, dat ook het organieke gewas welhaast welig en tierig zal opschieten. En ware het niet, dat de Paschen op handen was, hij zou, in verband met het besproken reces der Kamer, veel verwachten op 1°. April.

De Heer Duymaer van Twist licht zijne bedoeling toe omtrent de vraag, door hem aan den Minister van Binnenl. Zaken gedaan. Zijn doel was alleen om, terwijl de Minister gisteren en heden morgen niet tegenwoordig was, toen er van de aanbieding van de organieke wetten werd gesproken, den Minister daarop opmerkzaam te maken en een antwoord uit te lokken. Zijn doel was niet om eene interpellatie aan dien Minister te rigten of om in eene redevoering van twee uren openlijk of bedektelijk het Ministerie te bestrijden. — Wat de wet zelve betreft, blijft Spr. bij zijn gevoelen, dat men bij verwerping eene betere zou erlangen.

De Heer Groen vraagt het woord over een persoonlijk feit; doch daar het uur reeds te ver verstreken is, wordt de vergadering tot morgen ochtend gescheiden tot voortzetting der beraadslagingen over de briefport-wet, nadat het houden eener avondzitting met 32 tegen 21 stemmen was afgestemd.

Zitting van Vrijdag 7 Maart.

De algemeene beraadslagingen over het ontwerp betrekkelijk de brievenposterij worden heropend, en het woord gegeven aan den Heer Groen van Prinsterer, die dit gisteren had gevraagd voor een persoonlijk feit. Dat persoonlijk feit betreft zijn antwoord aan den Heer Duymaer van Twist, die hem gisteren had aangevallen, op hetgeen hij gezegd had, ten aanzien van de door den Heer van Twist aan den Minister van Binnenl. Zaken gerigte vraag, omtrent de aanbieding der organieke wetten.

Na eenige woordenwisseling krijgt de Heer Groen het woord, de Heer van Twist antwoordt en de zaak loopt af.

Daarna worden de beraadslagingen voortgezet; waarbij vooral de Heeren Donker Curtius, Rijckevorsel en v. Hall nog meer breedvoerig het woord voeren, waarna de algemeene beraadslagingen worden gesloten. Daarna wordt de beraadslaging over art. 1 geopend, dat met verwerping van de voorgestelde amendementen, wordt aangenomen met 49 tegen 17 stemmen.

Het aangenomen eerste artikel luidt als volgt: »Aan den Staat wordt voorbehouden de uitsluitende bevoegdheid, om geslotene of ongeslotene brieven of paketten, papieren bevattende, van de eene plaats naar de andere, tegen het genot van vracht, te doen overbrengen, op den voet en behoudens de uitzonderingen, hierna vermeld."

Vervolgens heeft de Minister nog onderscheidene wijzigingen voorgeslagen, welke tot veel woordenwisseling en tot nieuwe amendementen hebben aanleiding gegeven.

Daarna is art. 2, zonder beraadslaging, met 51 tegen 15 stemmen aangenomen.

De beraadslaging over art. 3 is hierna begonnen; doch, na eenige woordenwisseling, is besloten, dezelve aanstaanden Maandag voort te zetten. In dien tusschentijd zal het ontwerp, zoo als het nu, na al de daarin gemaakte veranderingen, voorgedragen is, herdrukt worden.

De Heer van Hall heeft daarna verlof verzocht, om van de Ministers inlichtingen te vragen omtrent de ontwerpen, die aan de Kamer zullen of moeten voorgedragen worden. — De Heer van Dam ondersteunt dit voorstel; doch de Heer Fokker bestrijdt het.

De Heer Groen heeft daarop verzocht, dat hem verlof zou worden gegeven, in verband met de gisteren door den Minister van Binnenl. Zaken gedane mededeeling, om van de Ministers eenige meerdere inlichtingen te vragen, aangaande de mogelijkheid der tenuitvoerlegging van het 5de add. art. der Grwt.

De Heer van Hall heeft zich met dit laatste voorstel vereenigd, en de Heeren van Dam en van Twist hebben het ondersteund. — De Minister van Financiën heeft zich daartegen niet verzet. — De Heer Poortman heeft het bestreden, en ten slotte is het gevraagde verlof geweigerd, met 39 tegen 24 stemmen.

De Kamer is tot Maandag gescheiden.

Morgen, Zaturdag zal het concours der stenographen worden gehouden.

ROTTERDAM, 8 Maart.

Bereids is door sommige dagbladen medegedeeld dat door Z. M. tot de opheffing van 's Rijks Werf alhier zou besloten zijn. Dienaangaande meenen wij thans meer bepaald te kunnen mededeelen dat, bij Koninklijk besluit van 22 Februarij ll., de Minister van Marine gemagtigd is om aanvankelijk tot vermindering en inkrimping van een gedeelte van 's Rijks Werf te Rotterdam over te gaan.

OUDEWATER, 7 Maart.

Omtrent het gerucht van zekere demonstratie, welke op den 2den dezer alhier zou hebben plaats gehad tegen vier hulp-Maréchaussées, kan men verzekeren dat *er niets hoegenaamd* van dien aard is gebeurd, zoodat men zich niet kan begrijpen, hoe de *Utrechtsche Courant* aan dat *verzinsel* komt.

In den avonden van 5 en 6 Februarij jl., zijn hier wel eenige ongeregeldheden voorgevallen, doch na dien tijd zelfs geen schijn daarvan; ook omtrent het *toen* gebeurde, is het berigt onjuist, want o. a. dat de Burgemeester gedrongen zou zijn geworden een der belhamels los te laten, is eene onwaarheid.

Overigens vereenigt zich hier ieder weldenkende gaarne met de laatste zinsnede van het berigt; want, wij ingezetenen van Oudewater durven gerust beweren, dat de mindere klasse alhier op zich zelve even rustig, zoo niet rustiger is dan elders, en dat, bijaldien niet de een of andere zoogenaamde fatsoenlijke, nijdige onruststoker, de arbeidende klasse door het schandelijk middel van jenever opruit, zij zich verder den goeden naam, waarin zij hier ter plaatse heeft gestaan, wel waardig zal blijven betoonen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 6 Maart.

Onze Regering heeft van de Porte verlof gevraagd om de graven te herstellen van Godfried van Bouillon en van Boudewijn, twee Belgische helden van de Kruistogten, die in Palestina stierven en wier graven aldaar door de Grieksche Christenen, in hun haat tegen de Roomschen, geschonden en verwoest zijn. Ook de Fransche regering heeft zich eindelijk, op lang aandringen van den R. K. Patriarch van Jeruzalem en van den Franschen Consul, de heilige oorden en het Heilige Graf aangetrokken, en besloten de deswege aan de Porte gedane aanzoeken te ondersteunen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Maart.

De Minister van Marine heeft eene commissie benoemd tot herziening van het strafwetboek en de strafregtspleging voor de vloot, de manschappen der marine en de koopvaardij.

WURTEMBERG.

Het Regeringsblad bevat het besluit tot bijeenroeping eener buitengewone Vergadering van Afgevaardigden tegen den 15den dezer, om te beraadslagen over eene herziening der Staatsregeling.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 3 Maart.

De Regering heeft de bezoldiging der lagere onderwijzers, tot aan de nadere gewijzigde inrigting der volksscholen, van 150 tot 350 fl. verhoogd.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, —

Gehad hebbende een verzoek van JOHANNES BERNARDUS SLIGGERS, JANSZOON, *Kuiper*, wonende binnen deze Stad aan den Nieuwen Rijn, Wijk VII. N°. 77, tot bekoming der vereischte vergunning, om vier huizen hem in eigendom toebehoorende, staande en gelegen binnen deze Stad aan de Oostzijde van de Middelste gracht als één aan den hoek van de Roggebroodspoort, Wijk VII. N°. 618, en drie daar achter gelegen in gezegde poort, Wijk VII. N°. 618 A. 618 B. 682 A. en 682, gedeeltelijk te mogen uitbreken, te verheelen en daarin een *Kuipersschoorsteen* te plaatsen, ten einde deze Vier perceelen tot eene *Kuiperswerkplaats* te doen inrigten.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat, tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbijgelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Stad op Donderdag den 14den Maart aanstaande, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging van hetzelve niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DU RIEU,

Leyden, 7 *Maart* 1850. Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 6den Maart de Heer W. L. Voorduin, in de Regten, na Openbare verdediging zijner Dissertatie: *de vi novae Legis Fundamentalis, inde ab ipsius promulgatione computanda.*

KERKNIEUWS.

De Proponent P. Wynsouw is door het klassicaal Bestuur van Leyden voorloopig aangesteld bij de Hervormde gemeente van de Kaag, om er de predikdienst en de katechisatiën waar te nemen.

ADVERTENTIEN.

Heden ontsliep, na eene langdurige ongesteldheid, Mejufvrouw JANNETJE RUBB, op den ouderdom van 72 jaren.

D. MOLENAAR,
LEYDEN, A. POTUIT,
6 Maart 1850. *Executeuren-Testamentair.*

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder Directie van den Heer A. PETERS.

Maandag 11 Maart 1850. (N°. 18.)

Op zeer vereerend Verzoek, eene Tweede Voorstelling van: ***Laurierboom en Bedelstaf, of drie jaren uit het leven van een Dichter***, met een Naspel: ***Bedelstaf en Bouweren, of twintig jaren na den dood***, Drama in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van *Carl von Holtei*, door den Heer G. VAN BEEK. Gevolgd door: ***Het Huismoedertje***, Blijspel met Zang in één Bedrijf, naar het Fransch door den Heer J. BEEMS. Nooit alhier vertoond.

Aanvang ten half Zeven ure.

Vloerkleeden en Karpetten.

De Ondergeteekende verwittigt zijnen geëerden Begunstigers, dat hij door eenen Commissie-Handel een ruim assortiment van **VLOERKLEEDEN, KARPETTEN, LOOPERS, enz.**, wederom in voorraad heeft, welke artikelen in verschillende qualiteiten, tegen Fabrieksprijzen, à contant bij hem te verkrijgen zijn.

A. J. GROEN, *Kamerbehanger*,

Leyden, 2 *Maart* 1850. Nieuwstraat, bij den Burg.

Bij een **Koek- en Banketbakker** te *Leyden*, wordt gevraagd *buiten Kost en Inwoning*, een **JONGELING** niet beneden den ouderdom van 16 jaren, die eenigen tijd aan genoemd vak is werkzaam geweest. Adres met *franco* brieven of in Persoon bij den *Boekhandelaar* C. MENZEL, te *Leyden*.

Ten Kantore van **S. NATHANS**, te *Leyden*, alwaar in de 4[de] Klasse der 210[de] Staats-Loterij is getrokken, op

N°. 18057 de Kapitale prijs van *f* 25.000,

zijn nog te bekomen HEELE en GEDEELTEN van KOOPLOTEN, voor de *vijfde en laatste Klasse*, waarvan de Trekking begint op den 13[den] dezer.

De DEELHEBBERS in het Fonds voor den ***Katwijkschen Straatweg***, worden uitgenoodigd om op Vrijdag den 22sten Maart 1850, des middags ten 12 ure, te compareren in de Herberg *de Zwaan*, te *Katwijk aan Zee*, tot het opnemen der Rekening van Commissarissen, belast met de Directie over gezegden Weg en over te gaan tot **de Uitloting van één Aandeel der Negotiatie.**

Namens Commissarissen,

A. LIBRECHT LEZWIJN,

Penningmeester.

AANVANG DER BOEKVERKOOPING TE LEYDEN.

Heden Middag ten 4 ure, zullen bij den *Boekhandelaar* C. C. VAN DER HOEK, verkocht worden, twee losse BOEKENKASTEN en eene groote TEEKENTAFEL met Glas overdekt; voorts de Werken over GODGELEERDHEID, KERKELIJKE GESCHIEDENIS en WIJSBEGEERTE; daarna REGTSGELEERDHEID en STAATKUNDE, en verder elken Middag dezer week de vakken, zoo als dezelve in de orde van Verkoop van den Catalogus en op de Aanplakbiljetten bepaald zijn.

Ten behoeve der Overstroomden.

C. C. VAN DER HOEK, *Boekhandelaar te Leyden*, geeft heden uit:

CHRISTELIJKE HELDENDOOD VAN DENIS AUGUSTE AFFRE,

AARTSBISSCHOP VAN PARIJS,

Dichtregelen door J. M. E. DERCKSEN. *Prijs* 30 *Cents.*

IN DEN BOEKHANDEL EN BINDERIJ

VAN

P. ENGELS, *in de Nieuwsteeg*,

zijn te bekomen voor

PAASCH-GESCHENKEN,

STRAMROOD, *de gewigtigste uren des Levens*, *f* 0.95. VAN MEERTEN, *de beslissende ure*, *f* 0.60. *Het Vaderlijk Legaat*, *f* 0.60. *Geschenk voor Lidmaten*, *f* 0.25. *Over het doen van Belijdenis*, *f* 0.10. *Drie Bezoeken*, *f* 1.80. TER HAAR, *Kerkhervorming*, 2 deelen, *f* 6.—. **LEERREDENEN** van BORGER, 2 deelen, 6[de] druk, *f* 3.60. Idem VAN OOSTERZEE, *f* 3.90. Idem, 2[de] bundel, *f* 3.75. Idem, VAN SENDEN, 2 deelen, *f* 6.60. Idem, VAN SENDEN, *over de Feeststoffen*, 2[de] druk, *f* 3.90. EGELING, *de Weg der Zaligheid*, *f* 0.40. Idem, *voor f* 6.60. Idem, *de Nadenkenden Christen*, *f* 2.40. MUSTAN, *Herleven en Herkennen*, 3[de] druk, *f* 3.—. KOETSVELD, *het Gebed der Godvruchtigen*, 2 deelen, *f* 5.30. *Kern van Levenswijsheid, of: hoe bereikt de Jongeling zijne bestemming?* *f* 2.30. PRINS, *de Christelijke Huisvriend*, 3[de] druk, *f* 2.50. J. P. HASEBROEK, *de Bergen van het O. T.* *f* 3.—. Idem, *van het N. T.*, *f* 3.—. THOLUCK, *Gethsemane, Golgotha*, 2 deelen, *f* 3.60. Voorts:

KERKBOEKEN,

GEREFORMEERDE, FRANSCHE, LUTHERSCHE, enz., alle Gebonden in Extra Fijne Maroquine, Ordinaire en Porteseuille-BANDEN, volgens den laatsten smaak, zijn tegen *vastgestelde Prijzen* voorhanden; ook OUDE KERKBOEKEN kan men in zeer nette Banden, ter Inbinding zenden.

VERKOOPING BIJ OPBOD EN AFSLAG,

Op Zaturdag den 16[den] Maart 1850, des avonds ten 6 ure, in het *Heeren-Logement* aan den *Burg*, binnen *Leyden*, van Zeven en Twintig HUIZEN EN ERVEN, staande en gelegen te *Leyden*, in de Molensteeg, in de Vestestraat en op de Uiterstegracht, in het breede bij aangeplakte billetten omschreven, wordende allen bij de Week verhuurd.

Dezelven kunnen daags vóór en op den Verkoopdag, worden bezigtigd, terwijl nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRIJN, te *Leyden*.

Hoe men door de Pillen van Holloway een ziekelijken toestand der ingewanden herstelt.

Duizende menschen zullen hun leven behouden, op de volgende wijze: Men zij matig in het gebruiken van vruchten, groenten, gebak, eijeren, vet van vleesch, sausen, wijn, bier, sterke dranken, en over het algemeen vermijde elke buitensporigheid. Men zuivere wel de maag en ingewanden, en zuivere het bloed, hetwelk men zal bewerkstelligen, door des morgens en 's avonds, gedurende veertien dagen vijf of zes HOLLOWAY'S *Pillen* te nemen, en vervolgens elke week twee à drie dosis. Op deze wijze zal men de volmaaktste gezondheid behouden, en zelfs de cholera verhoeden. Dezelfde voorzorgen behoorden in acht genomen te worden bij elke gewone ongesteldheid der ingewanden.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 9 *Maart.* Van *f* 32 tot *f* 35.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 9 *Maart.*

Tarwe *f* 6.80 tot *f* 7.50. Rogge *f* 4.20 tot *f* 4.70. Gerst *f* 3.60 tot *f* 3.40. Haver *f* 2.70 tot *f* 2.40. Paardeboonen *f* 3.90 tot *f* 3.70. Duiveboonen *f* 4.50 tot *f* 4.20.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 8 MAART.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$55\frac{1}{2}$	56	$55\frac{13}{16}$
Dito Certificaten . . . . . . ″ 3 ″	$65\frac{1}{2}$	$65\frac{3}{4}$	$65\frac{5}{8}$
Dito dito . . . . ″ 4 ″	$85\frac{3}{4}$	$86\frac{1}{4}$	$86\frac{1}{8}$
Amortisatie Syndicaat . . . . ″ $3\frac{1}{2}$ ″	$86\frac{1}{4}$	$86\frac{3}{4}$	—
Handelmaatschappij . . . . . ″ $4\frac{1}{2}$ ″	$167\frac{3}{4}$	$168\frac{1}{4}$	168
O. I. Leening . . . . ″ 4 ″	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . . ″	$57\frac{3}{4}$	$58\frac{1}{4}$	58
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . ″ $4\frac{1}{2}$ ″	—	—	—
Haarlemmermeer . . . . . . ″ 5 ″	$100\frac{3}{4}$	$101\frac{1}{4}$	101
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 ″ 5 ″	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{1}{2}$
Dito dito 1828 en 1829 . . ″ 5 ″	104	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{2}$
Cert. bij dito 1831 en 1833 ″ 5 ″	—	—	—
Dito 1840 . . . . ″ 4 ″	$85\frac{1}{2}$	86	$85\frac{3}{4}$
Dito bij STIEGLITZ & C°. . . ″ 4 ″	$84\frac{3}{4}$	$85\frac{1}{4}$	$84\frac{7}{8}$
Dito dito Nieuwe . . . ″ 4 ″	84	$84\frac{1}{2}$	$84\frac{1}{4}$
Inschrijving in Assign. . . . ″ 6 ″	—	—	—
Certificaten van dito . . . . ″ 6 ″	$64\frac{1}{2}$	65	$64\frac{3}{4}$
POLEN, Obligatiën . . . . . . ″ 4 ″	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . . ″ 500 ″	$140\frac{1}{2}$	142	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	11	$11\frac{1}{2}$	$11\frac{3}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken . ″ 5 ″	—	—	—
Dito Obligatiën . . . . . . ″ 3 ″	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . ″ 3 ″	$28\frac{3}{4}$	$29\frac{1}{4}$	29
Coupons Ardoins	$7\frac{3}{4}$	$8\frac{1}{2}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . ″ 5 ″	—	—	—
Dito . . . . ″ 4 ″	$68\frac{3}{4}$	$69\frac{1}{4}$	—
Dito Metall. . . . . ″ 5 ″	$78\frac{1}{2}$	79	—
Dito Nieuwe . . . . ″ 5 ″	$83\frac{1}{2}$	84	$83\frac{7}{8}$
Dito 1847 . . . . ″ $2\frac{1}{2}$ ″	$41\frac{3}{4}$	$42\frac{1}{4}$	$41\frac{15}{16}$
BELGIE, Banc. . . . . ″ $2\frac{1}{2}$ ″	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . ″ $2\frac{1}{2}$ ″	47	$47\frac{1}{2}$	$47\frac{5}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . . 5 ″	$89\frac{3}{4}$	$90\frac{1}{4}$	—
PORTUGAL, te Londen . . . . ″ 3 ″	$35\frac{3}{4}$	$36\frac{1}{4}$	$36\frac{3}{16}$
Dito dito . . . . ″ 4 ″	37	$37\frac{3}{4}$	$37\frac{7}{16}$
VENEZUELA, ... ″ $2\frac{1}{4}$ ″	$32\frac{3}{4}$	35	—
MEXICO, ... ″ 5 ″	29	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{1}{8}$
AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Grieken $5\frac{1}{2}$, $6\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.